

Den latiny

Dne 12. listopadu 2012 se na hlavní budově Filozofické fakulty Univerzity Karlovy odehrála pozoruhodná událost: Ústav řeckých a latinských studií (ÚŘLS) pořádal *Den latiny*, sled přednášek a seminářů určených primárně středoškolským studentům.

Záštitu nad akcí přijal děkan Filozofické fakulty, který také společně s organizátory přivítal účastníky na slavnostním zahájení ve velké aule hlavní budovy Filozofické fakulty. Součástí zahájení byly i věcné informace týkající se studia v ÚŘLS.

Program byl rozdělen do dvou bloků. Dopolední blok navazoval dvěma přednáškami přímo na slavnostní zahájení ve velké aule, a byl tak společný pro všechny účastníky. Odpolední blok, jehož náplní byly také dvě 45minutové přednášky či semináře, pak naopak nabízel výběr vždy ze sedmi možností, ze kterých si studenti volili podle svého zájmu. Přednášky, kde se předpokládala vysoká účast posluchačů, nebo semináře, které svým charakterem vyžadovaly menší počet účastníků, byly do nabídky příhodně zaneseny dvakrát, aby kapacita místností nebyla omezením.

Témata přednášek a seminářů dosvědčovala široký záběr Ústavu řeckých a latinských studií. Pro posluchače tak byly připraveny přednášky a semináře historické, filologické i lingvistické. Pro lepší představu o tématech vybíráme z kompletní nabídky např.:

Co může zaujmout historika na klasické verzi Kleopatry? (Mgr. Ivan Prchlík, Ph.D.),

Antický člověk a jeho čas (PhDr. Jan Kalivoda),

Homér jako kánon a hádanka (Mgr. Sylva Fischerová, Ph.D.),

Hýřivé mlkování aneb O (ne)kvalitě českých překladů z latiny (Mgr. Jakub Žytek, M.Phil.),

[Cicero], [Kikero], nebo [Čičero]? (doc. Lucie Pultrová, Ph.D.)

„Loquerisne Latine?“ aneb i to je možné a snad i žádoucí – stručný úvod do mluvené latiny (Mgr. Bořivoj Marek).

Nemalý podíl tvořila také latinská medievistika (např. doc. Lucie Doležalová, Ph.D., *Středověké umění paměti*; Mgr. Iva Adámková, Ph.D., *Strasti Otce vlasti. Návrat Karla IV. do Čech v latinských pramenech aj.*), kterou lze

v ÚŘLS nově studovat v navazujícím magisterském programu. Zastoupení však měly i spřízněné obory, jako je klasická archeologie a divadelní věda. V podvečer pak bylo v klubu K4 v Celetné ulici možné shlédnout latinskou komedii divadelního spolku Lupa s názvem *Romula sive Pentameron Romanum aneb Jak to bylo doopravdy*.

V úvodní přednášce (*S Římany dějinami Evropy*) společně pro všechny účastníky vsadili organizátoři na charisma a vášnivě zaujetí docenta Václava Marka, předního badatele o antickém starověku, a tento krok se jim vysoce vyplatil. Publikum ocenilo jeho vystoupení nadšeným potleskem a sám přednášející si díky svému upřímnému přesvědčení o vlivu římské kultury napříč věky a kontinenty vysloužil čestný titul „pravý Říman“ (studentka septimy, Křesťanské gymnázium).

Ale i ostatní semináře a přednášky se setkaly s pozitivním ohlasem, v čemž patrně sehrála významnou roli zjevná snaha organizátorů i přednášejících co nejvíce se přizpůsobit potřebám a možnostem mladého středoškolského publika. Ve výsledku to znamenalo, že přednášky byly zkráceny na 45 minut, témata byla zvolena tak, aby mohla navázat na předpokládané znalosti středoškolských posluchačů a vzbudit jejich zájem, a možná i vysoké procento mladších badatelů na pozicích přednášejících nebylo zcela náhodné. Zdá se také, že přednášející většinou usilovali o co největší srozumitelnost svého výkladu a že snad z vysoké míry bylo toto jejich úsilí úspěšné („Rozuměl jsem tomu, otevřelo mi to nové obzory.“ – student 4. ročníku Akademického gymnázia o přednášce dr. Fischerové *Homér jako kánon a hádanka*. O stejné přednášce však jiní studenti uvedli, že pro ně byla „spíše nesrozumitelná“.).

Z četných omluv organizátorů bylo zřejmé, že si kladou za vinu nedostačující odhad počtu účastníků a následně „nepohodlí“ spojené s přeplněností přednáškových sálů. Na *Den latiny* totiž dorazilo více než 500 studentů z celé republiky, a tak i velká aula doslova „praskala ve švech“. Čemu se však nedalo zabránit v dopoledním bloku, kde byly přednášky společně pro všechny, tomu bylo možno odpomoci odpoledne. Stačilo jen správně posoudit, které přednášky a semináře budou mít vzhledem k zájmům středoškolského studenta větší účast a které menší, a podle toho k nim přidělit místnosti. Pak by se jistě seminář doc. Pultrové o různých typech výslovnosti latiny (*[Cicero], [Kikero], nebo [Čičero]?*) konal v daleko větší místnosti než je 201, protože by bylo zjevné, že většina gymnazistů, kteří studují latinu, na problém výslovnosti dříve či později nutně narazí. Buď totiž chodí do školního sboru, kde zpívají různé latinské písně, nebo jedou na výměnu do Německa či Francie. Mělo se proto jevit jako logické, že právě tento seminář bude mít značnou účast. Podobně mohla být přednáška dr. Prchlíka *Co může*

zaujmut historika na klasické verzi Kleopatry? umístěna do velké auly. Vždyť tento film zná opravdu úplně každý, a je proto jen pochopitelné, že bude nemalý zájem o to dozvědět se, co ve filmu lze historicky doložit a co je pouhý výmysl tvůrců. Přednáška byla v nabídce sice dvakrát, i tak však kapacita místnosti mohla být vyšší. Konečně také seminář mluvené latiny (Mgr. Marek, „*Loquerisne Latine?*“ *aneb i to je možné a snad i žádoucí – stručný úvod do mluvené latiny*) patřil mezi preferovanou volbu účastníků *Dne latiny*, protože sliboval odpověď na časté dotazy středoškolských studentů: „Proč se učit jazyk, kterým se nemluví? Jde tím vůbec mluvit? Co se to pořád učíme za divnou slovní zásobu? Jak se latinsky řekne rohlík?“ Seminář tedy nabízel něco, na co na střední škole málokdy zbude čas, a proto by bylo do budoucna příhodné jeho kapacitu navýšit.

Tento organizační nedostatek byl však v poměru ke kvalitám *Dne latiny* spíše zanedbatelný a v příštích ročnících ho lze snadno odstranit. Učitelé latiny rozhodně uvítají, stane-li se *Den latiny* pravidelným zpestřením jejich výuky.

Marcela Slavíková (Praha)